

מקריאת ביוגרפיות של אמנים ישראליים שונים, עולה כי רבים בוחרים שלא לציין את שמו של בית הספר התיכון בו למדו. בפעמים הנדירות בהן כן מצויין התיכון, "תלמה ילין" הוא אחד מהשמות הבודדים שזוכים לאיזכור. החל מהיום, גם בביוגרפיות שלנו יצויין שאנו בוגרי תלמה ילין. מה זה אומר, להיות "בוגר/ת תלמה ילין"? ומדוע דווקא המוסד הזה זוכה להוות חלק מתיאורו של אדם גם שנים רבות אחרי שסיים את ביה"ס התיכון? עם השאלות הללו והתואר הנלווה להן נאלץ ללמוד להתמודד בקרוב מאוד. קרוב הרבה יותר משחשבנו כשרק התחלנו את הלימודים לפני ארבע שנים והסתובבנו פעורי פה במסדרונות לנוכח המוסיקה ועבודות האמנות שהקיפו אותנו. היום אנחנו נפרדים/ות מכל זה, יש שיאמרו בצער, יש שיאמרו בהקלה, ויש שיכחישו: "מה זאת אומרת 'נפרדים'? יש לי שיעור תולדות מחר".

הפרידה היום איננה מתלמה ילין בלבד, כי אם ממערכת החינוך. כפי שלמדנו על בשרינו, במערכת החינוך, כמו בכל מערכת, כשלים וחסרונות רבים. לא חסרים תלמידים ותלמידות שלא צלחו שנים עשרה שנים במערכת הזו. או שהעבירו את כולן בספירה לאחור עד שהסיוט הזה ייגמר, כדי לשרוד, היה על כל אחת ואחד מאיתנו למצוא את המקום שלו בתוך המערכת, מקום בו הוא ירגיש בטוח להתנהל בתוך הקיים בתור עצמו או עצמה. תלמה ילין הוא לא בית ספר קל, יש לו דרישות גבוהות ותובעניות שהוא לא מתפשר עליהן, ועדיין – בשביל חלקנו, תלמה ילין היא מקום מציל חיים.

דווקא בתלמה ילין, אולי מפאת אופיו ה"בועתי", מצאו רבים מאיתנו את האנשים ואת המקצועות שאפשר להם לשמור על מי שהם וללמוד על עצמם מתוך התבוננות פנימית שמתאפשרת רק בתוך בועה. ובועה, כמושג, איננה דבר רע בהכרח. הבועה מייצרת תרבות, אמנות, אינטלקט. הבועה מגנה עלינו מפני העולם. בין אם זה העולם שעדיין לא מוכן לקבל אותנו ובין אם אלה אנחנו שעדיין לא מוכנים לקבל את העולם, לאפקט הבועה יש השפעה מכילה ומגנה כמו שהיא מבדדת.

ההשכלה התיכונית שרכשנו בתלמה ילין לא מתבטאת רק בציוני הברגרות. פיתחנו כאן רגישות ומודעות חברתית ופוליטית עמוקה, כזו שלא מאפשרת לנו להישאר אדישים לעולם שסביבנו. למדנו ערכים אוניברסליים, אנושיים, כאלה שיוכלו לשמש אותנו בעתיד בכל מקום שנגיע אליו – בין אם זו גבעתיים, או ברלין. בית הספר פיתח אצלנו יכולות אינטקלטואליות, תודות יצירה וחוש ביקורתי חד ובועט, שגם כשהופנה כנגד בית הספר עצמו, הוא לא ביטל את הדברים והתמודד עם הביקורת בצורה מכבדת ועניינית, שתאפשר לנו להמשיך להיות אזרחים ביקורתיים גם בעתיד.

לבוא כל יום לבית הספר בידיעה שהגעת למקום שמעריך ומכבד אותך כאדם היא פריווילגיה שהיינו ברי מזל לזכות בה. החופש שניתן לנו במסגרת הזו, שהיא נוקשה ואלסטית בו זמנית, הוא חופש מחשבה ויצירה שאולי לא ניתקל בו שוב. הוא חופש שמעיד על כך שיש מי שסומך עלינו ומאמין בנו. לא משנה כמה פעמים נמעד, ניפול או נתרסק – יש לנו רשת ביטחון. בהזדמנות זו ארצה להודות מעומק לבי ובשם כל שכבתי לרשת הביטחון הזו, הקרויה גם צוות המורים וההנהלה, שבזכות הכישרון שלהם לייצר חינוך, יכולנו אנו ליצור אמנות. תודה על שנים של הקשבה רגישה ואינטלגנטית כמו גם על לימודים עיוניים ומעשיים ברמה שלא תבייש מוסדות להשכלה גבוהה. זו משימה לא פשוטה להתמודד עם החומר האנושי שבית הספר הזה מושך אליו, ואתן הצלחתן להתמודד איתנו ולהעניק לנו יותר משאי פעם קיווינו לקבל.

תודה נוספת וחשובה במיוחד במעמד זה, מגיעה לחיים דייטשמן, שזהו גם טקס הסיום שלו. חיים, עם כמה שזה מחמיא שדווקא עם המחזור שלנו בחרת לעזוב את הקריירה שלך כמנהל תלמה ילין, קשה לנו שלא להצטער על כך שהדורות הבאים לא יזכו למנהל כמותך. היית דמות חינוכית משמעותית ומרכזית בחיי כולנו, ממנה זכינו לחינוך אישי, ערכי, רוחני ופיננסי. תחושת הכבוד וההערכה שאתה משרה עלינו היא אותנטית ומרגשת, אותה אתה מוכיח כשבכל פעם מחדש אתה בא לברך אותנו בסוף ההופעה, ואף במהלך ההופעה, בקריאות הבראבו העזות שלך. זה לא מובן מאליו שזכינו ללמוד בבית הספר בתקופת ניהולך, ושזכינו למנהל קשוב כמותך. תודה שהיית איתנו, תודה שאתה מסיים איתנו, ובהצלחה בכל עיסוק חדש וישן שכעת אתה מתפנה לעסוק בו.

חיים דייטשמן היה הורה למופת בשעות הלימודים, אך תודתנו נתונה גם להורים אחרים, הורים שאולי השארנו מאחור והזנחנו לטובת הפקות, תערוכות והופעות למיניהן. אבל תמיד שמחו לקבל אותנו חזרה בזרועות פתוחות בסוף היום, כשחדלנו להיות אמנים וחזרנו להיות ילדים/ות. הורים יקרים, כפי שכל כך קל לקבל כמובנות מאלהן את האהבה והתמיכה שלכם, כך קשה למצוא את המילים להודות לכם על כך. תודה על שנים של דאגה, של טיפוח, של מימון ושל דחיפה מוראלית. בלעדיכם כל זה לא היה קורה, במובן המילולי ביותר שאפשר לתאר. תודה על כך שאתם לציודנו ברגע הזה, שהוא כל כך משמעותי עבורנו, ועל כך שהייתם לציודנו לאורך כל הדרך עד עכשיו.

אין קלישאה טובה יותר לסיכום מאשר לומר שכל סוף הוא התחלה של משהו חדש. לא משנה עד כמה עצוב, קשה, ובלתי נתפש אותו הסוף. לעזוב את המקום שהעברנו בו שעות ארוכות ושהפך עבורנו לבית שני, זו מחשבה מפחידה ומלבללת שבוודאי העסיקה חרבה מאיתנו בשנה האחרונה. אנחנו יוצאים מהתיכון אל עבר המציאות הישראלית שמאלצת אותנו לדייק את עצמינו מול העולם. יכול להיות שתלמה ילין לא העניק לנו די כלים בשביל משימה מסוימת זו, אך במקום זאת היא העניק לנו את הכלים ללמוד את העולם הזה. להסתגל אליו, ולראות את נקודות האור והיופי בו. כפי שלמדנו לשקף אותם ולהביאם לידי ביטוי באמנות.

מחזור נ"ד היקר, ארצה להקדיש לכם ציטוט מתוך שירו של יהונתן גפן, "ייסורי יהונתן הצעיר". בשיר זה הוא כותב כך: "בכל גג יש לחפש קודם כל פרטים / שיסיחו את דעת הקופץ מן הקפיצה / מי שמחפש נשאר תמיד על הבתים / מי שקופץ סימן שלא מצא". על הגג של תלמה יש הרבה פרטים (בעיקר כאלה שמגמת התיאטרון כבר לא צריכה). הפרטים האלה, שהשאירו אתכם כאן עד היום, הם פרטים שמייחדים את המקום הזה, וסביר הסיכוי שלא תמצאו פרטים כגון אלה על גגות אחרים. עם זאת, חבריי וחברותיי לשכבה, החיפוש שלנו אחר פרטים על גגות עדיין לא תם. אנא, חפשו את הפרטים בכל גג שתגיעו אליו, בכל יצירה שתראו או תשמעו. מצאו את הטוב, את היפה, המיוחד, העדין או הגס, המעניין או המחכים בכל מקום. אין לי הרבה להגיד על "החיים". "העתיד" או מה שאלה יביאו איתם. אך אין לי ספק ש"בחיים, בעתיד", כל מהתלמידים האמיצים והנחושים בשכבתי ימצאו את דרכם למקום המתאים להן, כפי שמצאו את דרכם אל "תלמה ילין". קשה לחשוב על זה עכשיו, בעת פרידה, אבל אחרי שתסיימו להילחץ מהמחר, נסו לזכור בבקשה את ה"מחרתיים". העתיד הרחוק, זה שתגיעו אליו ביושר ובכוחות עצמכם. העתיד שלנו מחכה שנתמסר אליו, ולנו יש הרבה מה לתת לו. לכן אנו מודים היום לבית הספר על כל החוויות שהוא נתן לנו, בהווה שהפך לעבר ובכך עיצב את העתיד, כפי שעיצב את הדרך בה נחווה את כל החוויות שמחכות לנו בהמשך – "בחיים, בעתיד".